KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU 2024

12 SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik

sürdürülebilirktu@ktu.edu.tr

Sürdürülebilir kalkınma, yalnızca küresel bir vizyon değil, aynı zamanda ülkemizin gelecek nesillere karşı taşıdığı ortak sorumluluktur. Bu anlamda, Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA), Türkiye'nin 11. ve 12. Kalkınma Planları, Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Yükseköğretim Kurulu'nun sürdürülebilirlik vizyonu ile uyumlu şekilde, yükseköğretim kurumları için bir yol haritası oluşturmaktadır.

Karadeniz Teknik Üniversitesi olarak bizler, eğitim, araştırma ve topluma hizmet misyonumuz doğrultusunda bu hedeflere katkı sunmayı asli bir görev kabul ediyoruz. Üniversitemiz; nitelikli eğitimden iklim eylemine, yoksulluğun azaltılmasından yenilikçi ve sürdürülebilir şehirlerin inşasına kadar geniş bir yelpazede bilim temelli bilgi üretmekte, politika geliştirmekte ve toplumla etkileşim içinde projeler hayata geçirmektedir.

Ülkemizin ulusal politikalarıyla uyumlu biçimde, bölgesel kalkınmaya öncülük eden ve uluslararası iş birlikleriyle küresel sorumluluk üstlenen üniversitemiz, aynı zamanda öğrencilerimizi sürdürülebilir bir gelecek için bilinçli bireyler olarak yetiştirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda hazırlanan rapor, yalnızca gerçekleştirilen faaliyetleri değil, aynı zamanda üniversitemizin sürdürülebilirlik yolculuğuna dair kararlılığını da yansıtmaktadır.

Geleceğe dair inancımız, bilimin rehberliği ve gençlerimizin dinamizmi ile daha da güçlenmektedir. Karadeniz Teknik Üniversitesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sunmaya ve ülkemizin bu alandaki vizyonunu desteklemeye devam edecektir.

Prof. Dr. Hamdullah ÇUVALCI
Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), sürdürülebilir kalkınma amaçları doğrultusunda, akademik bilgi üretiminin yanı sıra çevresel ve toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmektedir. SKA-12: Sorumlu Tüketim ve Üretim kapsamında, üniversite; kaynak kullanımını optimize eden, atıkların azaltılmasını ve geri dönüştürülmesini sağlayan uygulamalar geliştirmekte; hem kampüs içinde hem de toplumsal düzeyde bilinç artırıcı faaliyetler yürütmektedir.

KTÜ, sürdürülebilir üretim ve tüketim döngülerinin oluşturulması, enerji ve su kaynaklarının etkin kullanımı, atık yönetimi ve çevre dostu teknolojilerin uygulanması gibi alanlarda öncü bir rol üstlenmektedir. Bu kapsamda, öğretim üyeleri ve öğrencilerle yürütülen araştırmalar, laboratuvar çalışmaları ve projeler, hem akademik değer yaratmakta hem de şehir ve bölge düzeyinde sürdürülebilirlik bilincini güçlendirmektedir.

KTÜ, ayrıca Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Sıfır Atık Koordinatörlüğü ve ilgili fakülteler aracılığıyla, atık yönetimi ve geri dönüşüm projelerini sistematik şekilde yürütmekte; kampüs genelinde enerji verimliliği ve çevreye duyarlı üretim uygulamalarını teşvik etmektedir. Bu çerçevede, öğrencilerin, akademisyenlerin ve çalışanların aktif katılımıyla, hem eğitim hem de toplumsal farkındalık boyutunda önemli katkılar sağlanmaktadır.

Kurumsal Yapı

Sıfır Atık Koordinatörlüğü'nün SKA-12 Kapsamındaki Rolü

Karadeniz Teknik Üniversitesi Sıfır Atık Koordinatörlüğü, sürdürülebilir üretim ve tüketim ilkelerini kampüs genelinde hayata geçirerek SKA-12 hedeflerine doğrudan katkı sağlamaktadır. Koordinatörlük, atıkların kaynağında ayrıştırılması, geri dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması ve atık miktarının minimize edilmesi çalışmalarını yürütmektedir.

Bu kapsamda, üniversite kampüslerinde:

- Organik ve inorganik atıkların ayrıştırılması,
- Elektronik atıkların toplanması ve geri dönüştürülmesi,
- Ambalaj ve kağıt atıklarının yönetimi,
- Toplum ve öğrenciler için bilinçlendirme seminerleri ve atölyeler

gibi uygulamalar düzenlenmektedir. Ayrıca Sıfır Atık Koordinatörlüğü, öğrenci kulüpleri, akademik birimler ve yerel yönetimlerle iş birliği yaparak farkındalık projeleri ve yaratıcı etkinlikler gerçekleştirmektedir. Örneğin, elektronik atıklardan sanat eserlerinin üretildiği workshoplar, hem geri dönüşüm bilincini artırmakta hem de öğrencilerin sürdürülebilir çözümler üretmesine imkân tanımaktadır.

Tüm bu faaliyetler, KTÜ'nün SKA-12 vizyonu doğrultusunda, kaynak verimliliği, çevresel sürdürülebilirlik ve toplumsal bilinç boyutlarında önemli katkılar sunmaktadır. Sıfır Atık Koordinatörlüğü, üniversitenin hem kampüs içi hem de şehir düzeyinde sürdürülebilirlik hedeflerini yaygınlaştıran stratejik bir birim olarak öne çıkmaktadır.

Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin SKA-12 Kapsamındaki Rolü

Karadeniz Teknik Üniversitesi Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi, sorumlu tüketim ve üretim hedeflerine katkı sağlamak amacıyla bölgesel ve kentsel çevre sorunlarına yönelik projeler geliştirmekte ve planlama-tasarım faaliyetleri yürütmektedir. Merkez, kamu kurumları, belediyeler ve özel kuruluşlarla iş birliklerini koordine ederek bilimsel bilgi üretmekte ve paylaşmaktadır. Çalışmalarını Havza / Su Kaynakları, Doğal Yapılar / Ekoloji / Peyzaj, Atık Yönetimi / Maden Atıkları, İklim Değişikliği, Kültürel Miras Alanları / Sürdürülebilirlik ve Kentsel Mekan Organizasyonu birimleri aracılığıyla yürütmektedir.

Merkezin faaliyetleri arasında; araştırma ve uygulama projeleri yürütmek, planlama süreçlerini yönetmek, bilimsel etkinlikler düzenlemek, eğitim-öğretime katkı sağlamak ve toplumsal çevre bilincini artırmak yer almaktadır. Ayrıca merkez, AR-GE projelerini destekleyerek kaynakların etkin kullanımı ve sürdürülebilir üretim-tüketim döngülerinin oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

KTÜ'nün SKA-12 Kapsamındaki Çalışmaları (2024)

KTÜ Sıfır Atık Koordinatörlüğü, sorumlu üretim ve tüketim hedefleri doğrultusunda 2024 yılında çeşitli eğitimler, uygulamalar ve farkındalık projeleri yürütmüştür. Üniversitemiz Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ali Temiz'in katılımıyla gerçekleştirilen toplantılarda, Sıfır Atık Koordinatörlüğü çalışma ekibiyle tanışma ve yürütülen çalışmalar hakkında bilgilendirme yapılmış; üniversite için planlanan projeler değerlendirilmiştir .

Bilgilendirme Toplantısı

KTÜ birimlerinden toplanan kağıt atıklar, ihaleyle belirlenen ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından Çevre İzin Lisans Belgesi almış geri dönüşüm firmasına teslim edilmiştir. Koordinatörlük ayrıca uzun yıllardır biriken laboratuvar kimyasalları ve tehlikeli atıkların bertarafını sağlayarak çevre ve insan sağlığını korumaya yönelik önemli bir adım atmıştır.

Çevre Haftası Etkinlikleri kapsamında Kanuni Yerleşkesi'nde açılan Kompost Atık Üretim Ünitesi, organik atıkların geri dönüştürülmesini sağlayarak organik gübre üretimine katkıda bulunmuştur. Açılış töreninde, üniversite yöneticileri ve öğrenciler çevre bilincinin ve sürdürülebilirlik ilkelerinin önemini vurgulamıştır.

5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde gerçekleştirilen E-Atıktan Sanat Workshopu kapsamında, farklı disiplinlerde eğitim alan 24 öğrenci, arızalı veya kullanım dışı elektronik cihazlardan yaratıcı çevre dostu sanat eserleri üretmiştir. Öğrencilerin çalışmaları jüri tarafından değerlendirilmiş ve dereceye giren öğrencilere ödül ve katılım belgeleri takdim edilmiştir.

Üniversitemizde ayrıca Sıfır Atık ve Depozito Yönetim Sistemlerinin Kurulması projesi kapsamında Türkiye Çevre Ajansı Başkanlığı tarafından düzenlenen çalıştaya, KTÜ Sıfır Atık Koordinatörlüğü temsilcileri katılarak üniversitelerde yürütülen sıfır atık yönetim süreci hakkında eğitim vermiş ve uygulama rehberleri paylaşılmıştır

Kompost Ünitesi Açılışı
Depozito Yönetim Sistemleri
Çevre Haftası Etkinlikleri

Akademik Katkılar

KTÜ, Sorumlu Üretim ve Tüketim başlığında nitelikli çalışmalarını sürdürmektedir. Scopus veri tabanına göre, bu kalkınma hedefine ilişkin 2023 yılında 27 olan bilimsel yayın sayısı, 2024 yılında 45'e yükselmiştir. AVESİS veri tabanında 4 bildiri ve 6 kitap bölümü bu alana katkı sağlayan yayınlar arasında yer almaktadır.

THE Impact Ranking 2025 yılı sonuçlarında (2024 verileriyle) ise 973 üniversite arasında 401-600 bandından yer almakla birlikte, gösterge puanı 48.8 olarak belirlenmiştir. İlgili raporda bu alandaki araştırmaların puanı ise 63 olarak tespit edilmiştir. KTÜ, 2024 yılı boyunca yürüttüğü etkinlikler, araştırma projeleri ve iş birlikleriyle Sorumlu Tüketim ve Üretim (SKA-12) hedefine somut katkılar sağlamıştır. Üniversitenin akademik birimleri, araştırma merkezleri ve koordinasyon birimleri aracılığıyla afetlere dirençli yapılar, sürdürülebilir kentsel planlama, çevre yönetimi ve toplumsal farkındalık alanlarında önemli çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca öğrenci toplulukları ve halkla yürütülen seminer, panel, atölye ve yayın faaliyetleri, bilginin toplumla paylaşılmasını sağlayarak şehirlerin yaşanabilirliğinin artırılmasına katkıda bulunmuştur.

KTÜ, 2024 yılı boyunca yürüttüğü sıfır atık ve sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarıyla hem kampüs yaşamında çevre bilincini güçlendirmiş hem de ulusal ölçekte örnek teşkil edecek uygulamalara imza atmıştır. Atık yönetimi, kompost üretimi, kimyasal atıkların bertarafı, depozito sistemleri, eğitim faaliyetleri ve farkındalık artırıcı etkinliklerle üniversitemiz, SKA-12'nin hedefleriyle uyumlu bir şekilde hareket etmektedir. Tüm bu faaliyetler, gelecek nesillere daha temiz ve yaşanabilir bir çevre bırakma yönündeki kararlılığımızı ortaya koyarken; üniversitemizin sürdürülebilirlik vizyonunu ve çevreye duyarlı kurumsal kimliğini daha da güçlendirmiştir.

KTÜ
1955 KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Sürdürülebilir KTÜ

Bu rapor, KTÜ Araştırma Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır.

www.ktu.edu.tr/surdurulebilirlik surdurulebilirktu@ktu.edu.tr